

Motion till riksdagen 2025/26:3561

av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C)

13 svenska lagar som bör avskaffas

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa biotopskyddet på temporära stenhögar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den obligatoriska anmälan av danstillställning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kraven på spridningstillstånd av ofarliga objekt fotade med luftfarkost och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa tillståndskravet på varmkomposter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa gränsen för elproduktion för eget bruk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kassettbandsavgiften och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa förbudet mot att fota offentlig konst och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flipperspelslagen och kvittokraven på arkadspel och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kraven på personalliggare för familj och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kravet på mat vid alkoholservering och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att hamnar ska kontrollera innehållet i samtliga containrar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa kommuners möjlighet till tvångsanslutning av enskilda avlopp och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kemikalieskatten för importerade it-produkter och andra varor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är riksdagens uppdrag att stifta lagar i Sverige. Nästan varje vecka tar riksdagen nya beslut kopplat till lagar, regler och förordningar. Och ibland blir det lite fel. Och ibland finns det regler som haft en funktion men som blivit till mer av ett problem än en lösning. Och då är det dags att avskaffa dessa lagar. Vi anser att följande lagar är sådana som helt enkelt borde avskaffas för att de är – ja – sämst.

Avskaffa förbudet mot att flytta stenhögar

Jordbruket bidrar till en starkt levande landsbygd med öppna landskap och hållbara livsmedel. I alla tider har jordbrukare vårdat och förädlat åkermark med en djup insikt om kretslopp och naturvärden. I steniga landskap är det helt naturligt att i samband med plöjning och harvning samla upp sten och lägga i högar. Dock har oförutsägbar byråkrati och myndighetsutövning försvårat för lantbrukare att bedriva och planera sin verksamhet.

Det finns flera fall där markägare och arrendatorer fått myndighetsbeslut kopplade till biotopskyddet som väcker frågor. En jordbrukare som samlar ihop sten tillfälligt under våren och lägger den i en hög kan inte fundera i godan ro på var stenen sedan ska placeras. Kanske kan den användas som utfyllnad vid ett bygge eller kanske bygga vidare på befintliga stenmurar och rösen. Efter bara ett år har sagda stenhög förvandlats till ett röse med biotopskydd och får inte flyttas. En helt ny stenhög får samma skydd som den som funnits i hundratals år. Det är helt orimligt och går inte i linje med arbetet med en stärkt livsmedelsproduktion eller förenklad byråkrati för företagare. Undantagen från biotopskyddet bör kraftigt utökas för att undvika orimliga situationer.

Avskaffa den obligatoriska anmälan om danstillställning

Fram till den 1 juli i år krävdes enligt 4 kap. 2 § ordningslagen (1993:1617) tillstånd för att anordna en danstillställning, även om den inte ägde rum på offentlig plats. Det kravet är nu borta efter att bland annat undertecknade har motionerat om detta. Men i stället införde regeringen en obligatorisk anmälan om danstillställning. Man måste alltså fortfarande höra av sig till polisen för att dansa.

Bland annat en krögare i Karlskrona har efter de nya reglerna infördes åtalats för brott mot ordningslagen efter att ha ordnat en dans för skolungdomar. Polisen hävdar att han saknade tillstånd. Och eftersom krögaren dömdes för att det funnits inte anmäld dans på hans krog stoppades han från att arrangera Oktoberfest i Karlskrona. Det är absurt.

Enligt krögaren har reglerna blivit krångligare efter regeländringen. Det gamla danstillståndet var ändå rätt smidigt. Då betalade man 700 kronor för ett år. I dag måste man anmäla varje tillfälle till polisen och måste ändå bifoga säkerhetsplan, antalet

ordningsvakter och annat. Detta är alltså vad regeringen kallar en frihetsreform. Låt oss hoppas att de inte kommer på fler sådana.

Anmälning av dans är ett onödigt byråkratiskt tillslag mot sociala sammankomster och framstår i grund och botten som löjligt. Inte ens Folkhälsomyndigheten ansåg det skäligt med anmälan om danstillställning. Att dansa är ingen allmänfarlig verksamhet. Det utgör inte en risk för andra, möjligen med undantag för ömma tår, och danstillstånd måste sökas helt oberoende av eventuella tillstånd till alkoholförtäring. För att minska byråkratin för företagen och överförmyndariet i samhället bör kravet på tillstånd, anmälan eller att överhuvudtaget höra av sig till polisen för att dansa helt avskaffas.

Avskaffa granskningen av ofarliga objekt

Det är en självklarhet att avbildningar av skyddsobjekt i form av filmer, fotografier och annat är straffbelagt. Vad som är mindre känt är att allt som filmas eller fotograferas från luften kräver spridningstillstånd för att delas – oavsett motiv. Det betyder att om jag flyger med en drönare i ögonhöjd och filmar mitt barn som cyklar för att lägga upp det i sociala medier, är ett krav att jag låter Lantmäteriet granska materialet innan om jag råkar få med horisonten. Samma sak om du fotar ut genom fönstret när flygplanet lyfter mot solsemestern. Förväntad svarstid är ofta flera månader. Det sätter effektivt käppar i hjulet för exempelvis nyhetsfotografering, fallskärmshoppare eller kommersiellt användande för att filma vissa sträckor och kunna analysera data för att sedan sprida dem vidare. Dessutom är tiotusentals personer omedvetet brottslingar eftersom de delar bilder på sociala medier utan kunskap om lagstiftningen. Detta gäller trots att motiven är helt harmlösa och inte vare sig kränker integritet eller röjer försvarshemligheter.

Det finns också stora problem för myndighetsutövning. Stelbenta regler sätter käppar i hjulen för exempelvis polisen som inte kan nyttja de sensorströmmar som skulle kunna vara tillgängliga på det sätt de önskar. Det motverkar brottsbekämpning och är onödiga hinder för effektiva verktyg.

Lagstiftningen bör omgående ändras.

Avskaffa lagen om olagliga komposter

I avfallsförordningens paragraf 45 finns en spännande regel. Den som äger en fastighet där avfall finns och avser att på fastigheten kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskaffa annat hushållsavfall än trädgårdsavfall, ska anmäla detta till kommunen. Regeln betyder att din kompost måste anmälas, en anmälan som ofta kostar en bra slant, många gånger lika mycket som själva komposten. Varmkomposter luktar inte nämnvärt och drar inte till sig skadedjur, så varför de måste anmälas är en gåta. Det utförs inte heller några inspektioner, utan det som fås är en stämpel, ett papper som läggs i en byrålåda och en saftig räkning som skickas ut. Mer matavfall bör komposteras eller göras till biogas. I dag eldas alltför mycket upp. Regeln bör därför avskaffas omgående.

Avskaffa ”idiotskatten”

Sveriges kanske konstigaste skatt, ibland kallad ”idiotskatten” eller ”solskatten”, säger att du, om du producerar tillräckligt mycket el helt för eget bruk ändå blir skattskyldig. Den gör att tak bara beläggs till hälften med solceller, trots att behovet är större. Regeln kom till efter stark lobbying från svenska och norska energiföretag som såg konkurrensen i att folk och företag kunde producera el själva. Begränsningen har minskats och uppgår i dag till 500 kilowatt. Motiveringen till införandet var EU-regler men få andra länder i EU har ens en sådan regel och de som har det har betydligt större frihet. Det har tidigare diskuterats vedskatt för den som använder egen ved för uppvärmning. Det är lika absurt med solskatt för egen användning. Skatten bör omgående ses över med syftet att avskaffa den.

Avskaffa kassettbandsavgiften

Det fanns en tid när det var helt normalt att sitta framför radion och vara redo att trycka på ”record” för att spela in favoritlåtarna när de spelades. För att det var billigare att köpa tomma kassetter än att köpa artistens nya skiva eller kassettband. Därför lades en avgift på alla tomma kassettband för att säkra intäkter till artisterna. Nu är kassettband ett kuriosum och Spotify är på alla mobiler. Men skatten består. Det innebär att du varje gång du t.ex. köper en hårddisk eller ett usb ska betala en avgift för att du kommer att kopiera upphovsrättsskyddat material. Och ju mer det får plats, desto mer ska du betala. Även om funktionen för vad lagring i dag används till totalt har förändrats. Ersättning för användning av upphovsrättsskyddat material i streaming etc. ska nu införas, vilket är en bra och självklar modernisering av upphovsrätten. Lika självklart är det att ta bort den utdaterade kassettbandsavgiften.

Avskaffa förbudet att fota offentlig konst

Tänk dig att du står på torget i en svensk stad. Du tar en bild av den fina konstnärliga fontänen och lägger ut den på nätet för att visa hur vacker staden är. Då har du brutit mot lagen. Hade du i stället skickat samma bild som ett vykort hade det varit lagligt. Det är smått absurt.

Panoramafrihet är en inskränkning i upphovsrätten som finns i många länders lagstiftning. Den gör det möjligt att fotografera, filma eller måla/teckna av byggnader eller konstverk som är permanent placerade i det offentliga rummet – och därefter publicera resultatet. I Sverige är det bara tillåtet om du publicerar bilden fysiskt – inte om det är digitalt. Det är dags att införa panoramafrihet fullt ut.

Avskaffa flipperspelslagen och kvittokrav på flipperspel

Arkadhallar med flipperspel är olämpliga ungdomsmiljöer. Ja, det var innebörden i lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel. Lagen kom till när politiker förfasades över flipperspel och arkadhallar och tvingade dessa att söka tillstånd och betala dyra tillståndavgifter. Lagen har nu avskaffats, i proposition 2021/22:242, men samtidigt infördes en ny hopplös reglering. I stället för tillståndskrav ska nu varje flipperspel kunna skriva ut ett kvitto för varje peng som läggs i automaten. Det finns

inget flipperspel i världen som har den funktionen och möjligheten att eftermontera detta är försumbar. Det finns enligt Skatteverket inget bekräftat fusk med arkadspel och flipperspel och de är i dag mer kuriosa och kulturhistoria än storindustri. Om behovet inte fanns under flipperspelens storhetstid, varför behövs det då i dag? Det är dags att en gång för alla avskaffa flipperspelslagen, och kraven på kvitto och kassaregister för dessa spel bör snarast dras tillbaka.

Avskaffa plikten att skriva in familj i personalliggare

När lagen om personalliggare infördes var syftet att stävja den svarta arbetsmarknaden, som är svår för laglydiga företag att konkurrera med. En personalliggare är en förteckning över vilka som är verksamma på till exempel en byggarbetsplats eller i en verksamhetslokal. Den ska uppdateras dagligen och vara tillgänglig om Skatteverket gör ett kontrollbesök för att säkra att alla som är på arbetsplatsen faktiskt får lön och betalar skatt. Saknas någon i liggaren blir det böter på 12 500 kronor. Det är en rimlig tanke. Men införandet har fått helt orimliga konsekvenser för många familjeföretag och enskilda näringsidkare.

Den tid företagsledaren själv är verksam samt den tid make, maka, sambo och barn under 16 år är verksamma ska nämligen registreras om det också finns anställda. Och verksam är man när man utför uppgifter i verksamheten, oavsett om man får lön eller inte. Alla som varit involverade i ett familjeföretag i eller nära hemmet vet att en arbetsdag är otroligt flytande mellan läxor, disk tömning, fotboll, ta emot kunder etc. Men skriver man inte in och ut sig mellan varje aktivitet bryter man mot lagen. Det måste avskaffas.

Avskaffa kravet på mat vid alkoholservering

Ska du servera en öl ska du kunna servera mat också. För ve och fasa om någon skulle vilja dricka en öl utan att äta! Reglerna är tydliga. Varma maträtter behöver inte serveras. Men serveringstillstånd kan inte beviljas om det enbart finns enklare rätter, exempelvis smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringsställen inte kan få serveringstillstånd. Som det står på Folkhälsomyndighetens hemsida: "Kravet på kök är även ett sätt att begränsa tillgängligheten till alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat." Det är prussiluskapolitik. Det är inte maten som avgör om ett utskänkningsställe har koll på vad de gör eller inte. För att någon vill ta en drink kan det inte vara krav att någon annan ska serveras mat. Därför bör matkravet i § 15 i alkohollagen avskaffas.

Avskaffa hamnars krav att kontrollera varje container före lastning

Tullverket kräver av hamnar att de ska kontrollräkna allt innehåll i containrar innan de lastas. Detta trots att hamnar i sina avtal med kunder självklart inte får gå in i i plomberade containrar utan enbart är en mellanhand för transport. Tullverket vägrar själv komma ut och granska varenda container, men kräver ändå att hamnarna ska göra det med hot om dryga avgifter om innehållet är felaktigt. Det finns inte en hamn i hela

världen som kan öppna och kontrollera innehållet i alla containrar och trailrar och många gånger är man enbart transithamn för vidare transport.

När det visar sig hos mottagaren att innehållets vikt eller antal kollin inte varit korrekt lämnar de nämligen in en anmälan om ”bristande efterlevnad”. Tullen debiterar då hamnen, som tillfällig lagerhållare, tullavgift och moms baserat på godsvärdet. Eftersom hamnen inte äger godset kan momsen inte dras av och om det debiteras vidare mot kund så hanteras det som en avgift och momsen kan inte dras av där heller. Resultatet är miljontals kronor som kan åläggas hamnar i onödan och att många mottagare låter bli att rapportera avvikelser för att inte skapa problem. Lagstiftningen borde därför snarast ändras.

Avskaffa kommuners möjlighet att tvångsansluta enskildas vatten och avlopp

I Sverige finns det ca 700 000 små avloppsanläggningar som inte är kopplade till kommunala reningsverk och över en miljon svenskar har egen brunn. De bidrar till att säkra redundansen i samhället vid tillfällen när det kommunala vattnet är förorenat. Det är avgörande att enskilda avlopp hålls i bra skick för att inte bidra till förorening. Därför har Havs- och vattenmyndigheten till uppgift att ge vägledning till fastighetsägare, länsstyrelser och kommuner kring hur enskilda avlopp ska hanteras. Det är klokt.

Vad som inte är klokt är att kommuner kan tvångsansluta enskilda till kommunalt vatten och avlopp trots att det inte finns några som helst problem med de enskilda anläggningarna. Det kan kosta hundratusentals kronor för en husägare som redan har fullt fungerande lösningar. Samtidigt som kommunen när som helst kan välja att det är dags – eller att plötsligt ändra sig eller skjuta fram en påtvingad anslutning. Det är inte rimligt.

Finns det problem som ägaren inte vill eller kan lösa är det en annan sak. Men då är det en rätt för att säkra miljön i ett specifikt fall. Inte en allmän rätt att tvångsansluta hushåll till det kommunala nätet och lägga stora kostnader på människor.

Avskaffa kemikalieskatten på import av begagnad it

Ekonomi i världen är fortfarande linjär. Alltför mycket som produceras används en gång och slängs sedan. I bästa fall återvinns materialet. Ändå finns det mängder med produkter som skulle kunna få ett andra liv om lagstiftningen var bättre lämpad för det. Ett bra exempel är elektronik och it-produkter.

I dag finns en kemikalieskatt för att minska användandet av kemikalier i olika produkter. Det i sig är inte ett problem. Problemet uppstår när du vill importera en begagnad it-produkt, då behöver du nämligen betala full kemikalieskatt. Skattskyldighet uppstår inte om du köper begagnat inom landets gränser. Eftersom begagnatmarknaden är större än Sverige, vilket den måste vara för att kunna svara upp mot efterfrågan på enskilda modeller, blir detta ett stort problem. När ett företag eller en kommun exempelvis vill köpa 50 exemplar av identiska begagnade datorskärmar (för att underlätta sin egen interna service) kan aktörer behöva söka utanför landsgränsen. Om de då ska behöva betala full kemikalieskatt för de skärmar de importerar från exempelvis Finland omöjliggörs affären eftersom lönsamheten eroderas jämfört med nyköp. Det finns heller ingen lönsamhet i att sälja nya varor som begagnade över

landsgräns för att slippa kemikalieskatt då priset på nya varor är högre än skatten. Om det behövs går det att ställa krav på att en viss tid måste ha gått från produktion till återbruk för att minimera risken för fusk.

Kemikalieskatten på begagnade importerade varor gör bara att cirkulära företag och deras kunder får svårare att motivera återbruk. Det ökar utsläppen och materialutnyttjandet. Det är onödigt. Skatten bör därför ses över eller helt avskaffas på import av begagnade varor.

Rickard Nordin (C)

Niels Paarup-Petersen (C)